

ES Mūžizglītības programmas Grundtvig mācību partnerību projekts

“KODOLS”

Biedrība “Manai mazpilsētai Aknīstei” ir uzsākusi īstenot jaunu starptautisku projektu “KODOLS” (“CORE”) par dzimumu līdztiesības jautājumiem, izvērtējot tradīcijas un esošo stāvokli projekta partneru valstīs – Rumānijā, Turcijā, Bulgārijā, Itālijā, Anglijā, Lietuvā un Latvijā.

Projekta darba grupa 2013.gada novembrī –decembrī aicināja Aknīstes iedzīvotājus izteikt savu viedokli par 8 jautājumiem, kas saistīti ar projekta tematu. Aptaujā apkopotas **108 respondentu** atbildes. Aptaujāts vienāds skaits vīriešu un sieviešu **3 vecuma grupās** – līdz 25 gadiem, no 26-50 gadiem un vecāki par 50 gadiem. Respondenti aptaujā piedalījās anonīmi.

APTAUJAS REZULTĀTI

1. Ko nozīmē jēdziens “patriarhālā domāšana”? Vai varat paskaidrot?

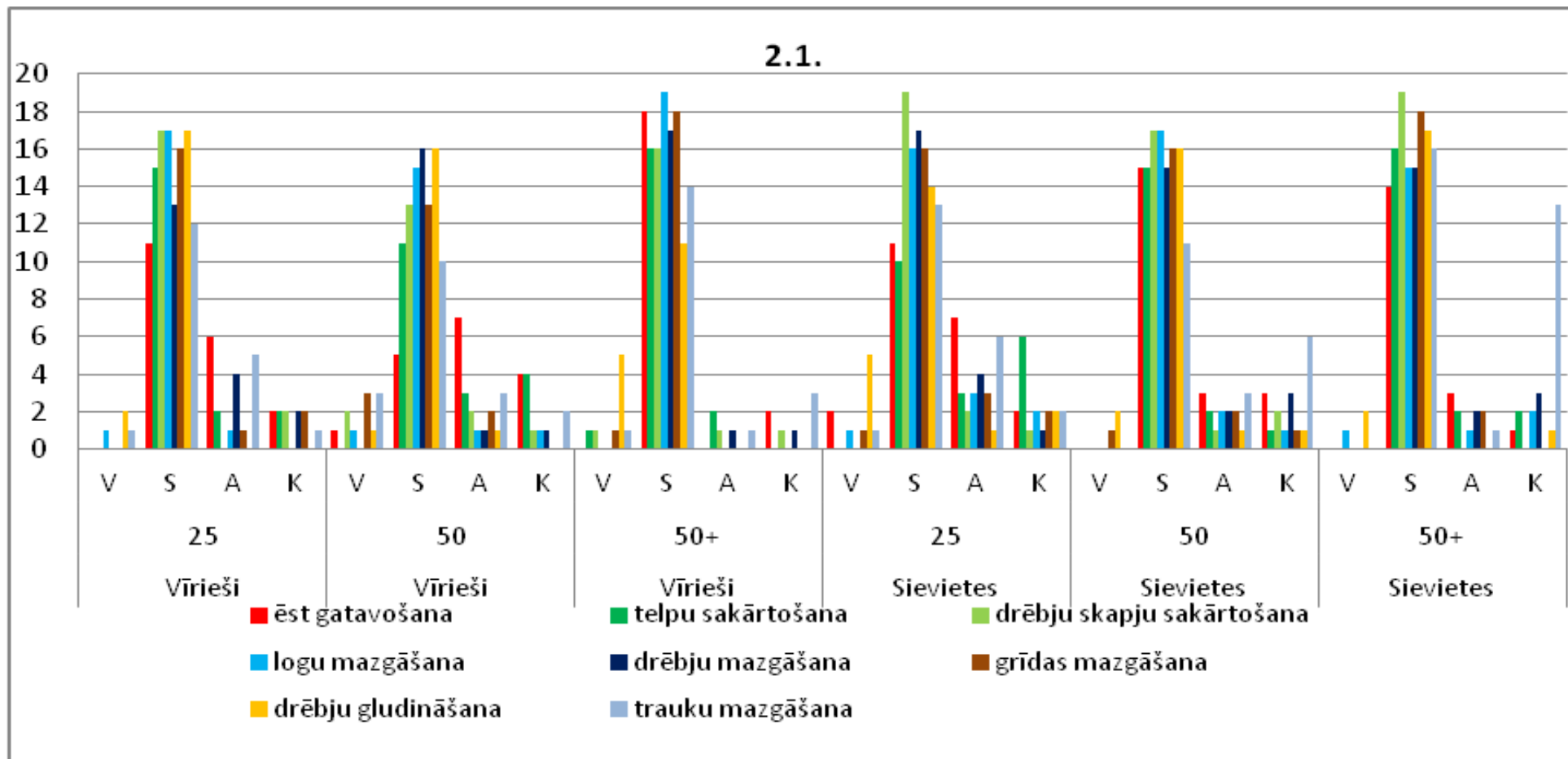
Respondentu kopīgā izpratne – patriarhālā domāšana nozīmē, ka:

N	Vīriešu viedoklis	Sieviešu viedoklis
1.	Ģimenē noteicējs ir vīrietis. Viens respondents piebilst, ka mūsdienās tas nav noteicošais – ja pastāv iespēja, darbus dala kopīgi.	Vīrieši ir valdošie sabiedrībā: <ul style="list-style-type: none"> - visu kārtību nosaka, lēmumus pieņem vīrietis, - vīrietis ir galvenais visās sfērās, - sievietei ir ļoti maza teikšana, - nepastāv dzimumu līdztiesība.
2.	Sabiedrībā visu nosaka vīrietis:	Sociālā sistēma, kurā ģimenē galvenais ir tēvs:

	– vīrietis pieņem svarīgākos lēmumus.	<ul style="list-style-type: none"> - sistēma nenoliedz un neaiziedz cienīt sievieti, pat uzliek vīrietim par pienākumu sievieti cienīt un sargāt, - vīrietis ir ģimenes apgādnieks.
3.	Loģiskais vīrieša domāšanas veids.	Vīrieša domāšanas veids.
	14% respondentu nevar paskaidrot jēdziena nozīmi.	10% respondentu nevar paskaidrot jēdziena nozīmi.

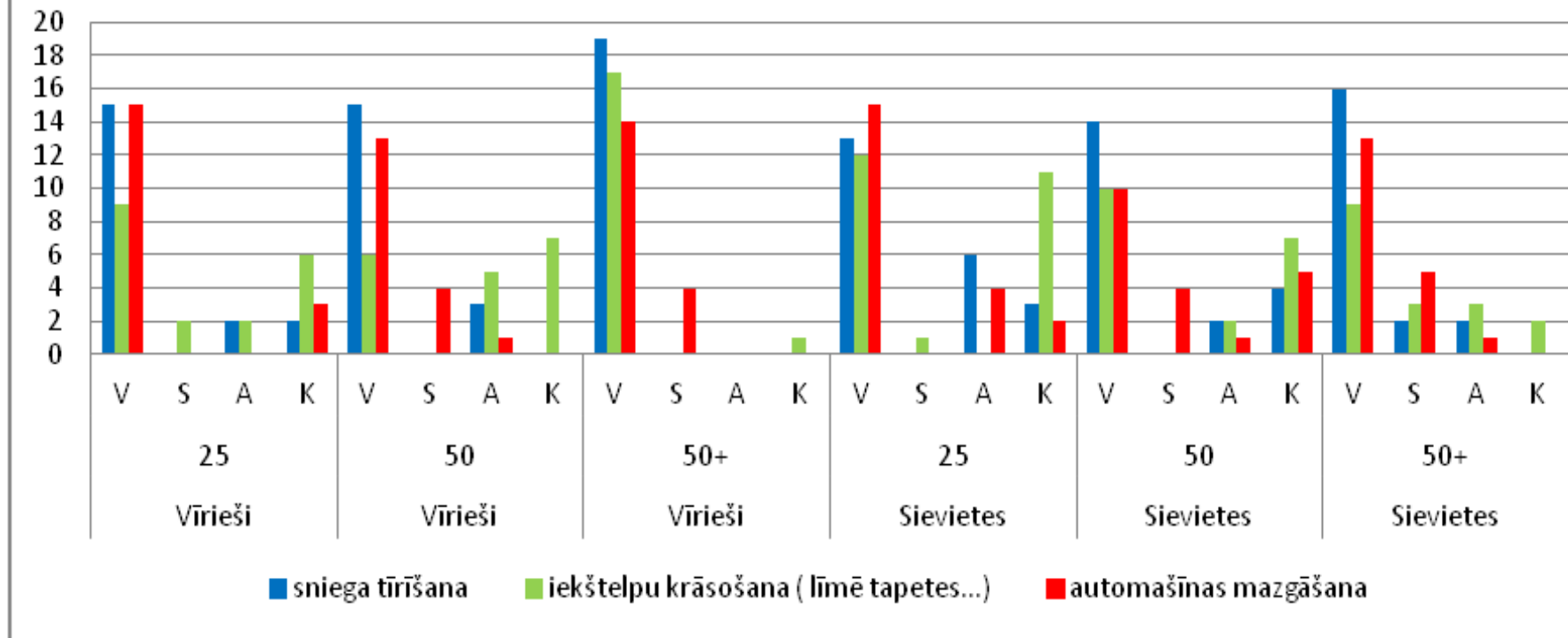
2. Kas Jūsu/ Jūsu vecāku ģimenē visbiežāk veic šādus darbus?

V-vīrieši; S-sievietes; A- kuram ir laiks, tas arī veic; K- kopīgi

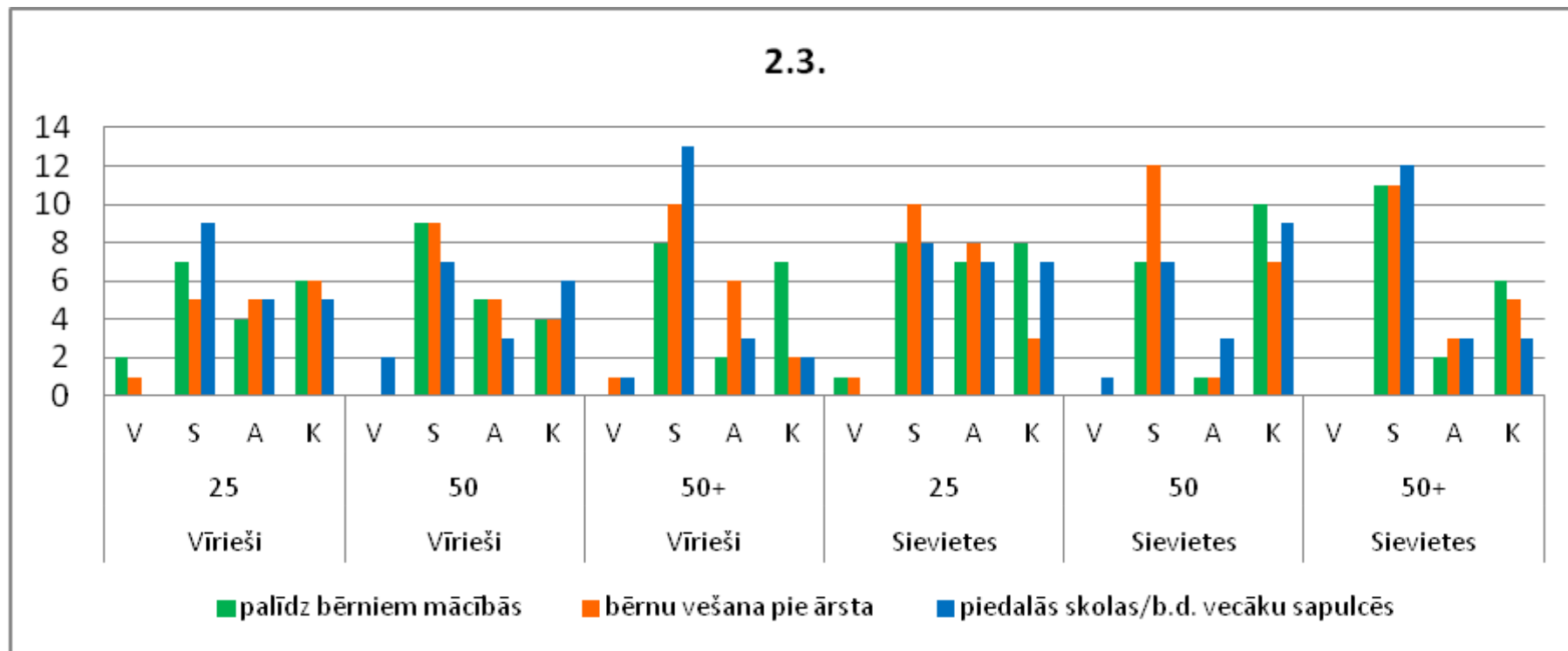

Latvijā ir izteikta darbu dalīšana: ierastie sieviešu un vīriešu veicamie mājas darbi. Visu vecumu vīrieši un sievietes atzīst, ka diagrammā uzskaitītos mājas darbus pārsvarā veic sievietes. Ēst gatavošana, trauku mazgāšana un drēbju gludināšana ir tie darbi, ko vairākās ģimenēs veic kopīgi vai nedalot, kurš to veic. Salīdzinoši vairāk sieviešu uzskata, ka šos darbus veic kopīgi.

2.2.

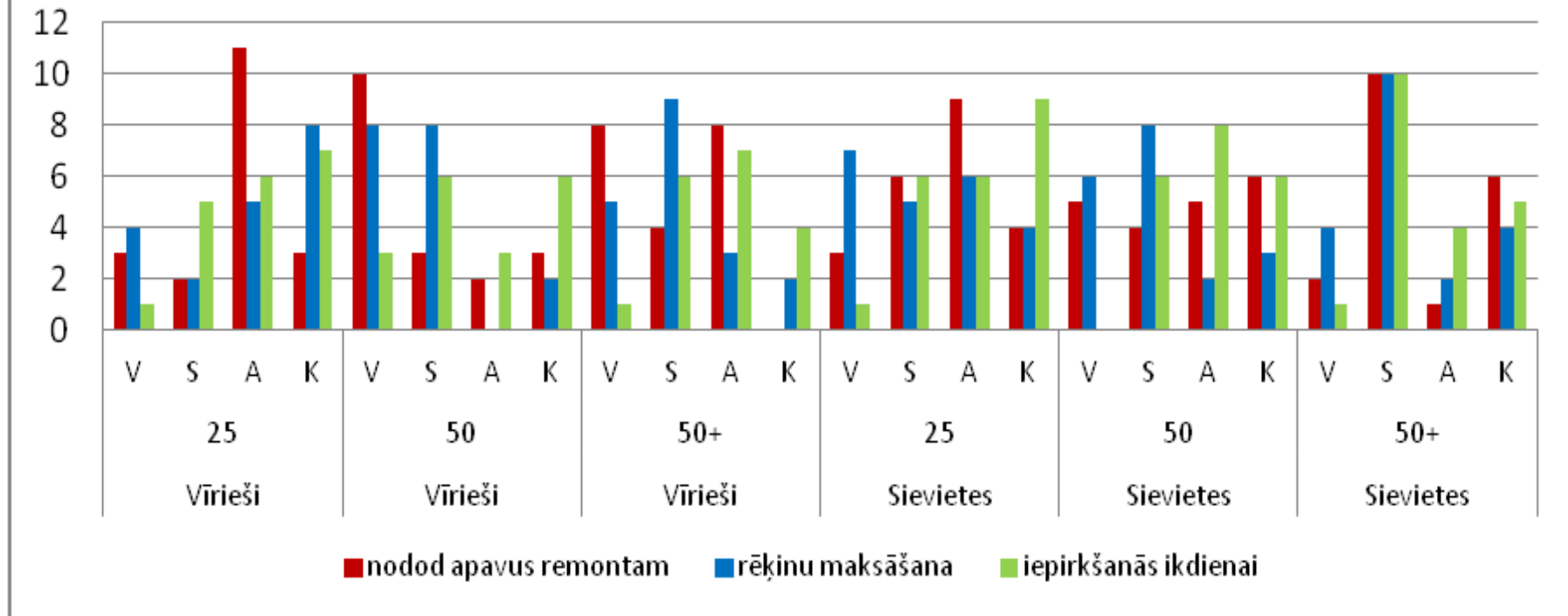

Sniega tīrīšana, telpu krāsošana un auto mazgāšana mūsu sabiedrībā ir izteikti vīriešu darbi neatkarīgi no vecuma. Šeit arī redzams, ka sievietes mašīnas iegādājas pēc 25 gadu vecuma un tad arī viņām ir aktuāla auto mazgāšana. Līdz tam viņas vairāk nodarbojas ar telpu remontu.

Bērnu audzināšanā piedalās abi no vecākiem, izņemot vecuma grupu virs 50 gadiem. Viņiem jau ir mazbērni. Gan vīrieši, gan sievietes atzīst, ka rūpes par bērnu ir bijis vairāk sieviešu darbs.

2.4.

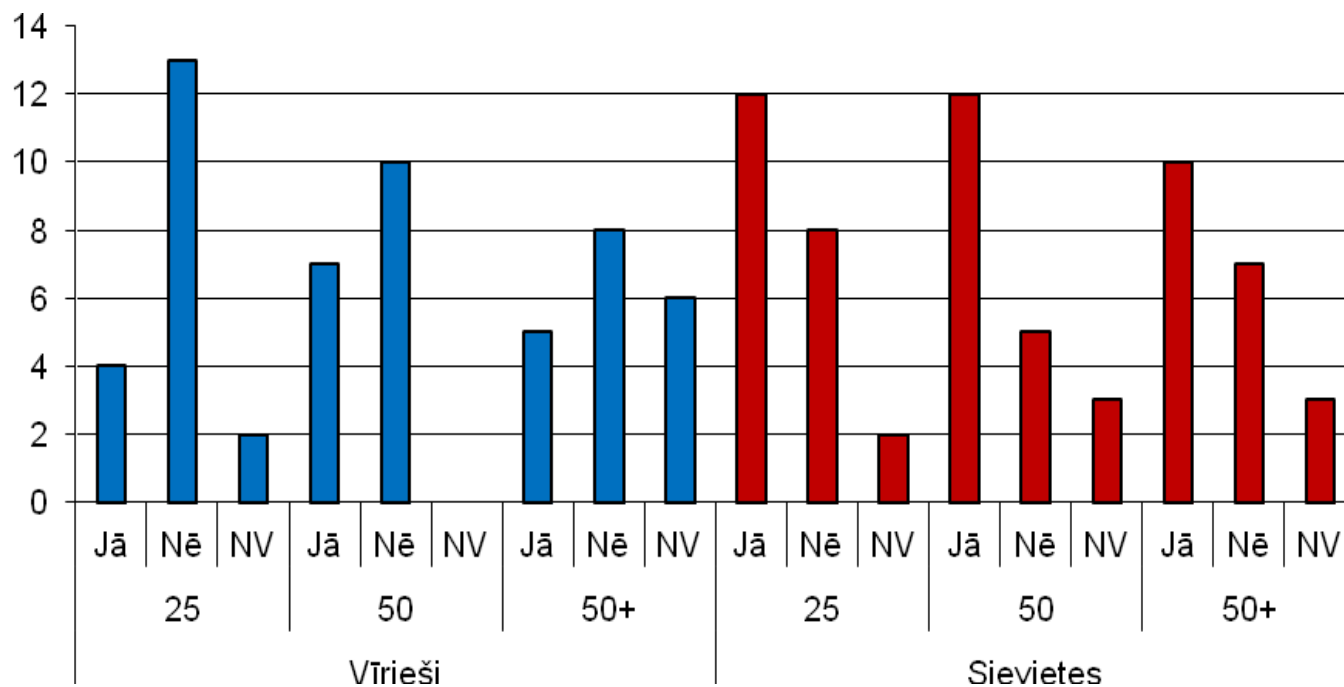
Visu vecumu respondenti atzīst, ka vīrieši retāk veic ikdienas pirkumus - jo jaunāki cilvēki, jo biežāka kopīga iepirkšanās.

Pārējie darbi tiek veikti vienlīdzīgi starp abiem dzimumiem. Neatkarīgi no dzimuma, apavus remontā nodod tas respondents, kuram ir laiks. Šī tendence mainās atkarībā no vecuma - jo respondents vecāks, jo vairāk kopīgi veicamā.

Rēķinus maksā visi, patstāvīgākas ir sievietes pēc 50 gadiem.

3. Vai Jūs piekrītat, ka Latvijā alga ir atkarīga no dzimuma?

Jā, Nē, NV-Nav Viedokļa

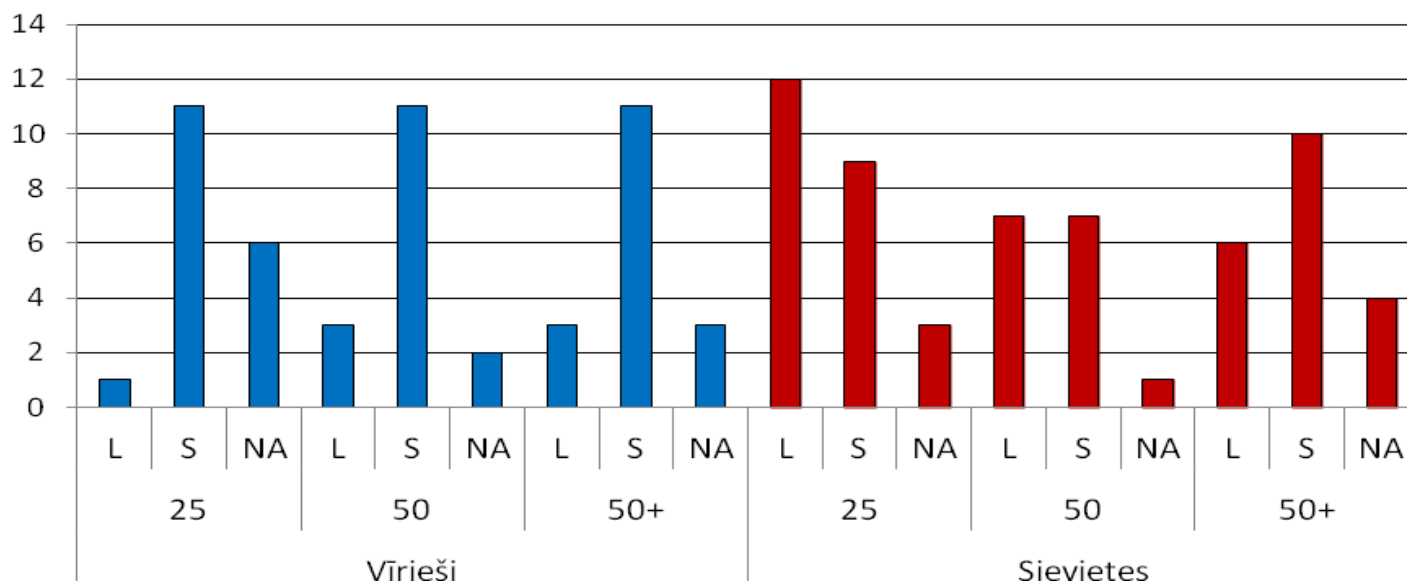

Visās vecuma grupās vīriešu un sieviešu viedoklis par algas atkarību no dzimuma ir pilnīgi pretējs: vīrieši uzskata, ka tādas atkarības nav, bet sievietes ir pārliecinātas par šīs atkarības esamību.

Vīrieši ir pārliecināti par savām spējām nopelnīt algu, sievietes saskaras ar realitāti, ka algas viņām ir mazākas, tādēļ atbildes ir personīgās pieredzes apstiprinājums.

Šī būtu tā joma, kuru nepieciešams pētīt, vai par vienu un to pašu veikto darbu abu dzimumu pārstāvjiem sasmaksa ir vienāda. Tas ir izmērāms, bet ētisku apsvērumu dēļ tas netika darīts.

4. Kā Latvija tiktu pārvaldīta, ja politikā iesaistītos vairāk sieviešu? L-Labāk, S -Sliktāk, NA-Nebūtu Atšķirību

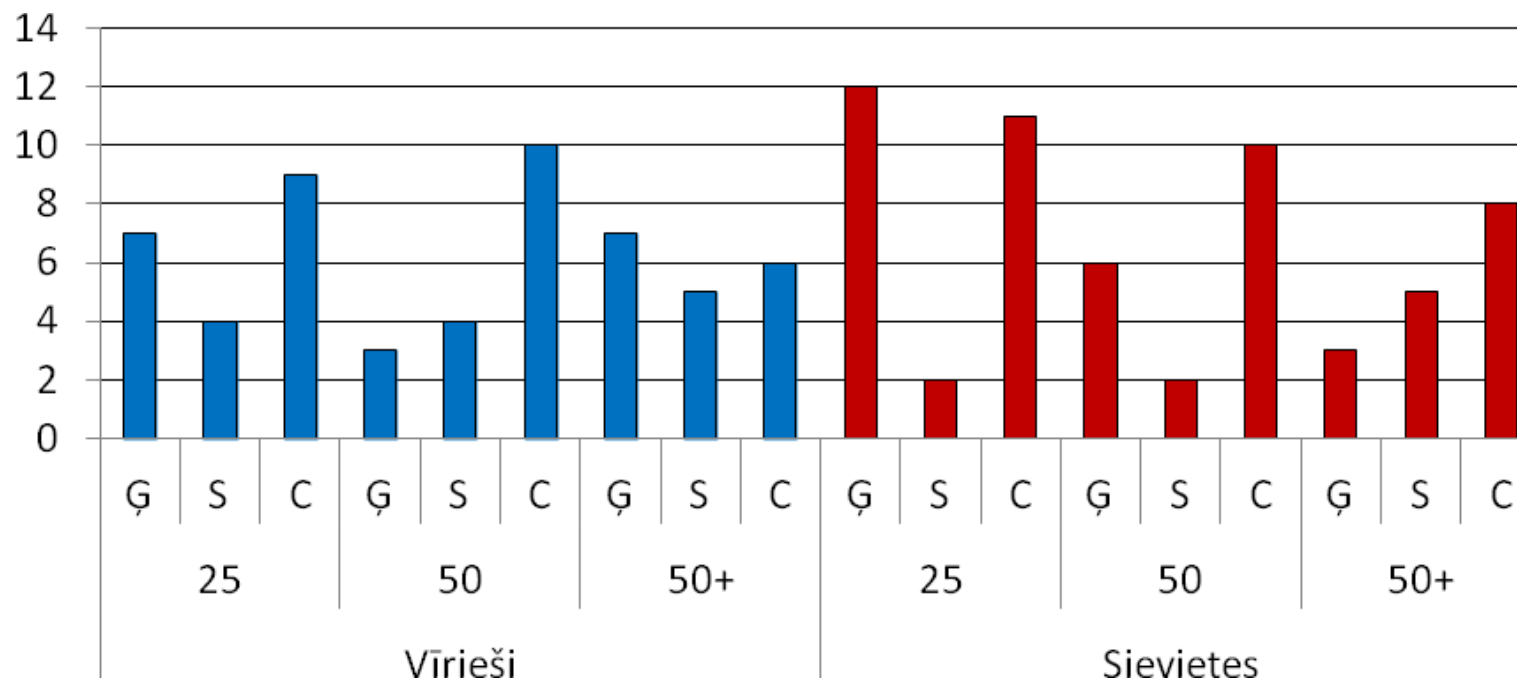
Šajā jautājumā ir izteikts vīriešu un sieviešu viedoklis. Visu vecumu vīrieši uzskata, ka sievietes valsti pārvaldītu sliktāk, bet sievietes šaubās, vai būtu labāk vai sliktāk.

Respondentu komentāri

	Vīriešu viedoklis	Sieviešu viedoklis
Labāk, jo	<ul style="list-style-type: none"> - sievietes ir mazāk korumpētas, - sievietes vairāk domātu par labklājību ģimenē, - sievietes ir atbildīgākas, - jo domāšanas veidu atšķirība. 	<ul style="list-style-type: none"> - sievietes vairāk domā uz priekšu – par bērniem, nākotni, - sievietes ir radošākas, - izjūt lielāku atbildību, - vairāk respektētu sieviešu intereses, ja prezidente būtu sieviete.
Sliktāk, jo	<ul style="list-style-type: none"> - valstī tiktu pievērsta uzmanība sīkumiem, bet nacionālās intereses ciestu. 	<ul style="list-style-type: none"> - sievietes vairāk vadās no emocijām - būtu vairāk emocionālu, mazāk racionālu lēmumu, - vīriešiem ir vairāk cieņas un pašāvēības.
Nebūtu atšķirību, jo	<ul style="list-style-type: none"> - tā ir politika un dzimumus nešķiro, - ir daudz sieviešu politiķu. 	<ul style="list-style-type: none"> - pārvaldes kvalitāti nosaka zināšanas un prasme, ne dzimums, - mūsdienās politikā ir gan sievietes, gan vīrieši.

5. Kur sieviete Latvijā jūtas droši un aizsargāti?

Ģ- Ģimenē, S-Sabiedrībā, C-Cita atbilde

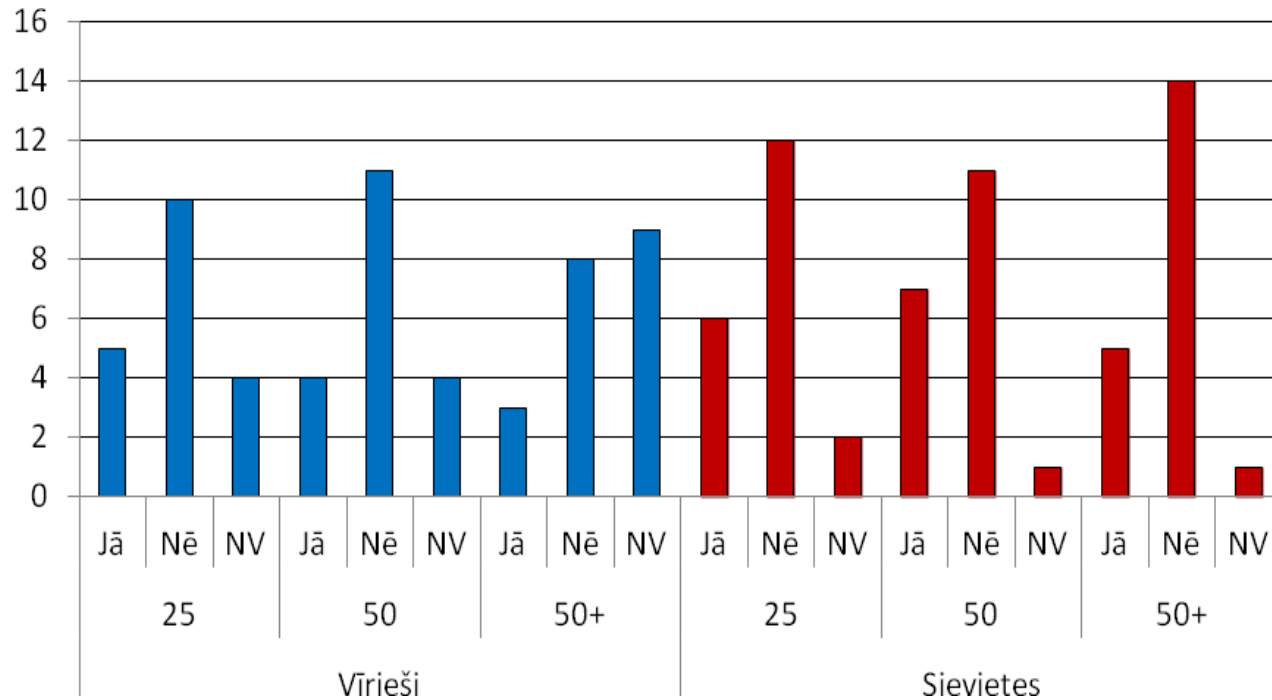

Jo jaunākas sievietes, jo drošākas viņas jūtas ģimenē. Sargā tēvs?

Vīriešu dominējošais viedoklis ir tāds, ka sieviete jūtas droši ārpus ģimenes un sabiedrības. Interesanti, ka tāds pats viedoklis ir arī sievietēm.

6. Vai Jūs domājat, ka Latvijas plašsaziņas līdzekļi popularizē stereotipus par dzimumiem?

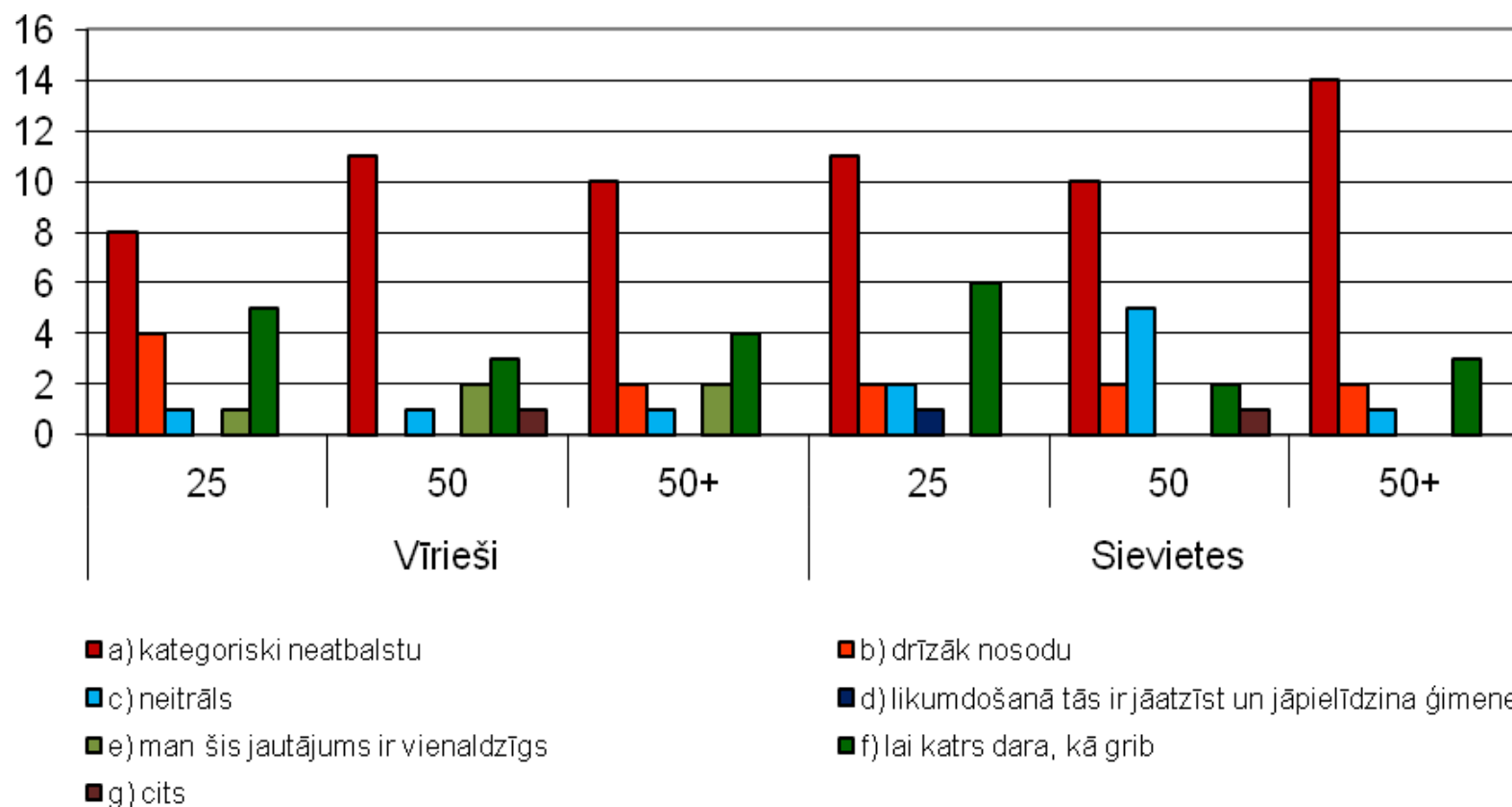
Jā, Nē, NV-Nav Viedokļa

Gan vīrieši, gan sievietes biežāk atbild, ka plašsaziņas līdzekļos netiek radīti stereotipi par dzimumiem. Bet sieviešu vidū ir arī vairāk atbilžu par to, ka tomēr šāds priekšstats tiek radīts. Viņas plašsaziņas līdzekļu popularizētajos stereotipos vairāk saskata sevi un tādēļ, šķiet, ir emocionālākas vērtētājas.

Vīriešiem biežāk nav viedokļa šajā jautājumā.

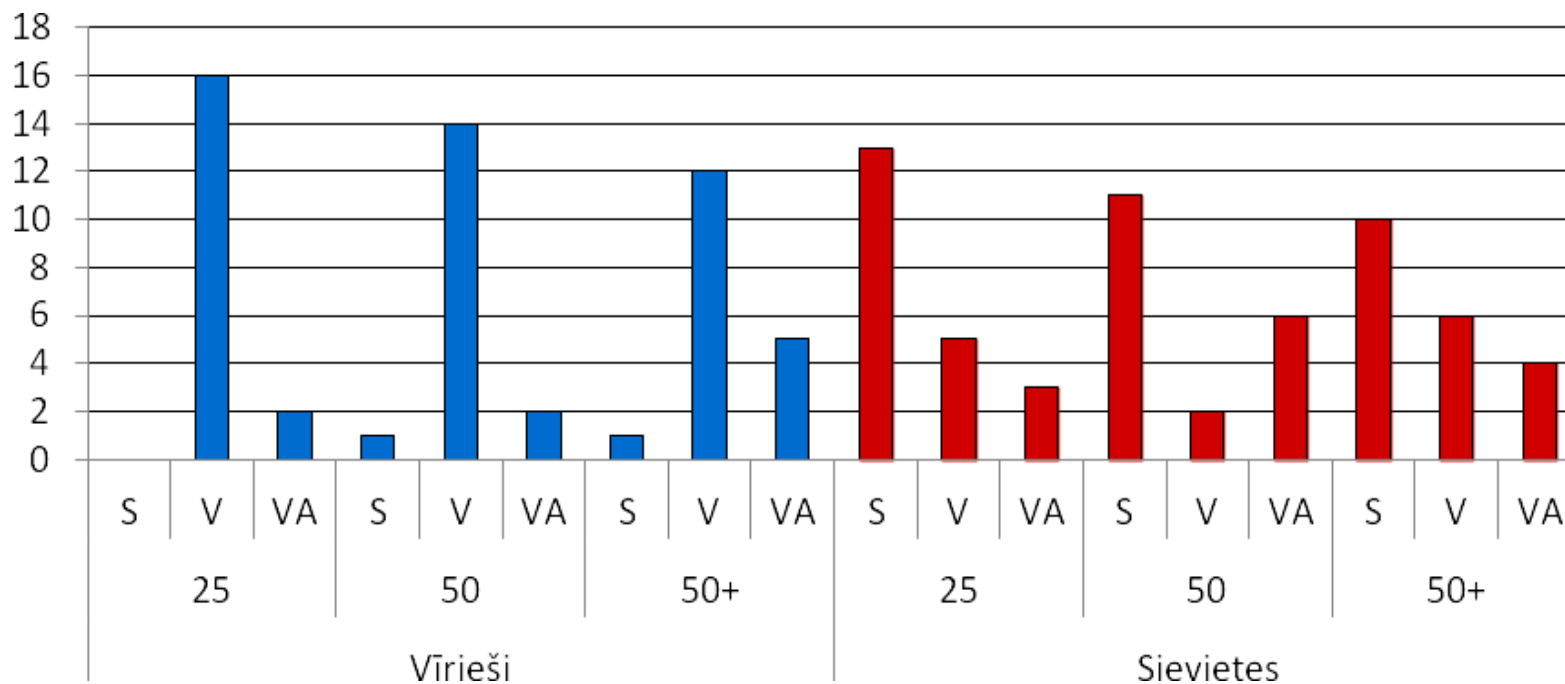
7. Kāds ir Jūsu viedoklis par viendzimuma seksuālām attiecībām?

Mūsu sabiedrība izteikti neatbalsta viendzimuma seksuālās attiecības. Sabiedrība ir noraidoša pret publisku dzimumattiecību izrādīšanu kā tādu, jo sevišķi, pret viendzimuma attiecībām. Viedoklis ir jo kategoriskāks un nosodošāks, jo vecāks respondents. Jauniešiem līdz 25 gadiem parādās raksturīgs viedoklis, ka katram ir tiesības izvēlēties savu seksuālo partneri.

8. Ja Jūs varētu no jauna piedzimt, vai Jūs gribētu būt sieviete vai vīrietis?

S- Sieviete, V -Vīrietis, VA-Vienalga

Izskatās, ka vairāk neapmierinātas ar pašreizējo dzimumu ir sievietes, viņas biežāk izsaka viedokli, ka gribētu būt pretējais dzimums vai nav atšķirības, kāds tas būtu. Vīriešu dzīves pozīcija ir spēcīgāka, pat iztēlē.

Respondentu komentāri

Vīriešu viedoklis	Sieviešu viedoklis
<ul style="list-style-type: none"> - Nav ne vainas būt vīrietim. - Vienlīdz labi abi dzimumi. - Tā jau ir mana sūtība. - Vīrietis, lai tikai veselība. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vīrietim ir vieglāka dzīve. - Vīrietim labāk - vieglāk dzīvot. - Vīrietis var būt bezkaunīgs. - Esmu laimīga, jo man ir bērni un laba ģimene.

